

Ярмоленко Влада
студент, кафедра міжнародної торгівлі
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна

Vlada Yarmolenko
Student of the Department of international trade
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

Науковий керівник: **Жук Олена Сергіївна**
к.е.н, асистент кафедри економіки та фінансів підприємства,
Київський Національний Торговельно-Економічний Університет,
м. Київ, Україна

Scientific supervisor: **Olena Zhuk**
Candidate of Economic Sciences,
Assistant of the Department of Economics and Business Finance
Kyiv National University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine

**ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ:
СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ
FINANCING DEVELOPMENT OF THE SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES:
WORLD AND DOMESTIC EXPERIENCE**

На сучасному етапі економічного розвитку Україна прагне стати гідним гравцем світової економічної арени та подолати наявні кризові явища. Для цього надзвичайно важливо мати потужний малий та середній бізнес який зараз, на жаль, перебуває у скрутному становищі. Поліпшення умов ведення бізнесу, підтримка підприємницької ініціативи громадян, стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого підприємництва, зміцнення їх фінансового стану у цілому здатні надати нові імпульси для виведення вітчизняної економіки з кризи.

Підтримка малого та середнього бізнесу – це шлях, який дозволить найбільш ефективним методом подолати кризу та відсталість деяких регіонів, виведе економіку України на новий рівень.

Головною проблемою розвитку малих підприємств є брак оборотних коштів. У зв'язку з цим, на підприємствах малого та середнього бізнесу існує потреба в залученні додаткових джерел фінансування. Компанія може обрати джерело фінансування, яке їй більш підходить: 1) Внутрішні ресурси (тобто фінансування за рахунок нерозподіленого прибутку, за рахунок до капіталізації або банківського кредиту під депозит власника та ін.). 2) Традиційне банківське кредитування. 3) Випуск корпоративних облігацій на власному або іноземному ринку. 4) Комерційне кредитування – передоплата товару покупцями та розстрочення оплати постачальникам. 5) Операції РЕПО – це фактично кредит під заставу цінних паперів, які перебувають у власності компанії, з переходом права власності на ці папери до кредитора на час кредитування. 6) Факторинг, лізинг, проектне фінансування, експортне фінансування і т.д. (1).

Найбільшу роль у кредитуванні українського бізнесу відіграють міжнародні фінансові організації. Звичайно, такі організації можуть дати більше коштів, ніж будь-який резидент, до того ж за порівняно невисокі відсотки, та підприємці мають змогу отримати довготерміновий кредит, що рідко роблять комерційні банки України. Але отримати такий кредит можуть далеко не всі, тільки ті, які підходять під певні критерії.

Яскравим прикладом слугують програми від Європейського банку реконструкції та розвитку: від залучення експертів-консультантів до надання грантів. Європейський банк реконструкції та розвитку підтримує підприємців, в різних галузях промисловості. Гранти

видають на діяльність, пов'язану з розвитком бізнесу. ЄБРР виділяє гранти підприємствам зі штатом меншим ніж 250 осіб, період діяльності яких не перевищує 2 років (2).

Що ж до коштів від резидентів, то малі та середні підприємства намагаються залучити кошти банків у свій бізнес. Багато банків пропонують послуги по кредитуванню малих та середніх підприємств, розробляються та впроваджуються нові програми задля стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу.

Наприклад «ПриватБанк». «ПриватБанк» є найбільш «підприємницьким» банком України: з початку року кількість корпоративних клієнтів банку збільшилася на 160 тисяч, банк обслуговує понад 800 тисяч рахунків юридичних осіб і підприємців. За даними дослідження банківського ринку, проведеного GFK Ukraine, рахунками та іншими послугами «ПриватБанку» користуються 58,4% юридичних осіб та 73,2% приватних підприємців (3).

Мале підприємництво в Німеччині є одним з найважливіших секторів економіки. Уряд здійснює підтримку малого підприємництва як фінансову, так і технологічну. Уряд Німеччини надає пільги для отримання кредиту для розвитку малого підприємництва. До основних програм, спрямованих на розвиток малого та середнього підприємництва в Німеччині належать: «Концепція розвитку науково-технічної політики по відношенню до підприємств малого і середнього підприємництва»; «Стимулювання заощаджень для відкриття власного бізнесу». Для реалізації і контролю виконання даних програм був створений спеціальний орган державного призначення - Кредитний рада з відновлення, який відноситься до федерального керівництва Німеччини. Також дані програми сприяють отриманню кредитів суб'єктами малого підприємництва для розвитку їх бізнесу із застосуванням низьких процентних ставок по кредитах (5-8%) та збільшенням терміну користування кредитними коштами до 5-15 років (4).

Отже, ступінь розвитку малого та середнього підприємництва в Україні та у провідних країн світу дуже різний. Держава надавала недостатню підтримку підприємництву. Національні банки також не вважали сектор малого та середнього підприємництва гідним для того, щоб з ним співпрацювати, адже це дуже дрібна та ризикована справа. Щодо міжнародних організацій, то далеко не всі підприємці мали можливість отримати кошти саме звідти. Це призвело до того, що підприємства змушені були виживати власними коштами, що, в свою чергу, стало причиною того, що малий та середній бізнес зазнав занепаду. Коли постало питання: «Як вивести економіку із кризи та забезпечити економічний розвиток?», стало зрозуміло, що потрібен новий поштовх розвитку малого та середнього підприємництва, адже саме розвинений малий та середній бізнес – ознака прогресивної економіки.

На даному етапі відбувається трансформація України до європейських стандартів та програм, що має позитивно вплинути на сектор малого та середнього бізнесу. Існують загальноєвропейські програми та організації фінансування, які, на мою думку, без сумніву, допоможуть розвиватися українським підприємцям.

Наразі держава намагається підтримати підприємців, дати їм основу та поштовх для розвитку. Міністерство економічного розвитку і торгівлі розробило Стратегію розвитку малого та середнього бізнесу в Україні до 2020 року. Вона передбачає, що український малий та середній бізнес повинен наростити обсяги реалізації, частку у валовій доданій вартості та прибутки. Держава буде продовжувати підтримувати малий та середній бізнес та поступово вводити нові програми, які виведуть підприємства із занепаду.

Перелік використаних джерел

1. Богун К. В. Удосконалення фінансової інфраструктури малого підприємництва в межах державно-приватного партнерства / К. В. Богун // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2010. – № 3. – С. 104–108.

2. Офіційний веб-сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nfp.gov.ua>

3. Офіційний веб-сайт ПАТ КБ «Приватбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/news/2017/11/10/privatbank-podvojjv-kreditni-limiti-ukrajinskomu-biznesu>

4. Офіційний веб-сайт технопарку «Ремзавод» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.remzavod.biz/e9.html>